

Bilimsel çıktıların yorumlanması ve analizi faaliyeti ile buna ilişkin verilen eğitim hizmetlerinin vergilendirilmesi.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	62030549-120[65-2021/]-4759
Tarih	02.01.2023

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Gelir ve Kurumlar Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : E-62030549-120[65-2021/]-4759

02.01.2023

Konu : Bilimsel çıktıların yorumlanması ve analizi faaliyeti ile buna ilişkin verilen eğitim hizmetlerinin vergilendirilmesi.

İlgi :

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve eklerinde; çeşitli yazılım programlarını kullanarak tıp, biyoloji, sosyal bilimler, fen bilimleri ve halk sağlığı konularında, araştırmacıların klinik ya da veri toplama araçlarıyla elde ettikleri verilerin, uygun istatistiksel testler kullanarak bilimsel çıktılarına dönüştürülmesi ile bunların raporlanarak yorumlanması faaliyetiyle iştigal ettiğiniz ve biyoistatistik alanında veri analiz yöntemleri ve bilimsel çıktıların yorumlanmasına ilişkin olarak bireysel olarak yüz yüze eğitimler düzenlediğiniz belirterek verilen bu hizmet karşılığında serbest meslek kazancı defteri mi yoksa işletme hesabı esasına göre mi defter tutulacağı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Serbest meslek kazancının tarifi" başlıklı 65 inci maddesinde, "*Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır.*

Serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır.

..."

hükmü,

Söz konusu Kanunun "Serbest meslek erbabı" başlıklı 66 ncı maddesinin birinci fıkrasında, "*Serbest meslek faaliyetini mutad meslek halinde ifa edenler, serbest meslek erbabıdır. Serbest meslek faaliyetinin yanında meslekten başka bir iş veya görev ile devamlı olarak uğraşılması bu vasfı değiştirmez.*" hükmü

yer almaktadır.

Diğer taraftan, konuya ilişkin ayrıntılı açıklamalara, Gelir Vergisi Kanununun serbest meslek kazançlarının vergilendirilmesine yönelik hükümlerine ilişkin olarak yayımlanan 221 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel

Tebliğinin "Serbest Meslek Faaliyeti-Serbest Meslek Erbabı" başlıklı bölümünde yer verilmiştir. Buna göre,

Bir faaliyetin serbest meslek faaliyeti olup olmadığı, faaliyetin;

- Sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanması,
- Bir işverene bağlı olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılması,
- Devamlı olması,

unsurlarını taşıyıp taşımadığına bağlı bulunmaktadır.

Serbest meslek faaliyetinde ana unsur, faaliyetin sermayeden ziyade kişisel çalışmaya ilmi veya mesleki bilgi ve ihtisasa dayanmasıdır. Bu unsur, serbest meslek faaliyetini ticari faaliyetten ayıran en önemli özellik olup söz konusu faaliyetlerden elde edilen kazançların daha çok emek ürünü olduğunu göstermektedir. Serbest meslek faaliyetinde yalnızca emeğe dayanan organizasyon yeterli olmadığı gibi aynı zamanda geliri doğuran emeğin, ilmi veya mesleki bilgi ve ihtisasa dayanması koşulu da aranmaktadır.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalara göre, çeşitli yazılım programlarını kullanarak tıp, biyoloji, sosyal bilimler, fen bilimleri ve halk sağlığı konularında, araştırmacıların klinik ya da veri toplama araçlarıyla elde ettikleri verilerin, uygun istatistiksel testler kullanarak bilimsel çıktılara dönüştürülmesi ve bunların raporlanarak yorumlanması faaliyeti ile biyoistatistik alanında veri analiz yöntemleri ve bilimsel çıktıların yorumlanmasına ilişkin düzenlediğiniz bireysel ve yüz yüze eğitim faaliyetlerinin, serbest meslek faaliyeti olarak değerlendirilmesi ve elde edilen kazançların serbest meslek kazancı hükümlerine göre vergilendirilmesi gerekmektedir.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 172 ve 173 üncü maddelerinde defter tutma mecburiyeti bulunanlara ve istisnalarına; 176 ila 181 inci maddelerinde defter tutma bakımından tüccarlara; 182 nci ve müteakip maddelerinde, bilanço ve işletme esasına göre defter tutmaya; 210 ila 212 nci maddelerinde, serbest meslek erbaplarının defter tutmalarına ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

Ayrıca, aynı Kanunun 227 nci maddesinde, "Bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça, bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir." hükmü yer almakta olup, söz konusu kayıtların ise, esas itibariyle, aynı Kanunun 229 ve müteakip maddelerinde düzenlenen veya Bakanlığımıza verilen yetkiye dayanılarak düzenlenmesi/kullanılması uygun görülen belgelerle tevsik edilmesi gerekmektedir

Vergi Usul Kanununun 236 ncı maddesinde ise, serbest meslek erbabının, mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşteri de bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetinde olduğu hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, çeşitli yazılım programları kullanılarak tıp, biyoloji, sosyal bilimler, fen bilimleri ve halk sağlığı konularında, araştırmacıların klinik ya da veri toplama araçlarıyla elde ettikleri verilerin, uygun istatistiksel testler kullanılarak bilimsel çıktılarına dönüştürülmesi ve bunların raporlanarak yorumlanması faaliyeti ile biyoistatistik alanında veri analiz yöntemleri ve bilimsel çıktıların yorumlanmasına ilişkin düzenlenen bireysel ve yüz yüze eğitim faaliyetinin, Gelir Vergisi Kanunu uygulamasında; serbest meslek faaliyeti olarak kabul edilmesi ve bu faaliyetlerden elde edilen gelirin serbest meslek kazancının tespitine ilişkin hükümler çerçevesinde vergilendirilmesi nedeniyle, söz konusu faaliyetlere ilişkin olarak serbest meslek kazanç defteri tutulması ve mesleki faaliyete ilişkin her türlü tahsilât karşılığında ise serbest meslek makbuzu düzenlenmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 09.09.2026